

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 461/22
25.5.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Весне Станковић, председника већа, и судија Данице Косовац и Сање Агатоновић, чланова већа, у парници тужиље АА из села ..., ..., чији је пуномоћник Станимир Виденов, адвокат из Београда, Цвијићева 63/6, против тужених ББ из ..., ..., ВВ из ..., ... и ГГ из ..., ..., чији је заједнички пуномоћник Душко Миливојевић, адвокат из Младеновца, Краља Петра првог 204, ради утврђивања нужног дела и редукције поклона, одлучујући о жалбама тужених изјављеним против пресуде Основног суда у Младеновцу – Судска јединица у Сопоту П 25/21 од 2.11.2021. године, у седници већа одржаној дана 25.5.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Младеновцу – Судска јединица у Сопоту П 25/21 од 2.11.2021. године у другом, трећем, четвртном и петом ставу изреке.

ОДБИЈА СЕ као захтев тужиље АА из села ..., ..., за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Песудом Основног суда у Младеновцу – Судска јединица у Сопоту П 25/21 од 2.11.2021. године, првим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је уговором о поклону закљученим 27.3.2008. године, овереног код Општинског суда у Младеновцу П Ов 63/2008 од 27.3.2008. године, закљученим између сада покојног ДД, бившег из ..., као поклонодавца и тужених, као поклонопримаца, повређено право тужиље на нужни законски наследни део на заоставштини покојног ДД, те да се располагање поклонодавца ДД учињено уговором о поклону П Ов 63/2008 од 27.3.2008. године смањује, и да се утврди да тужиљи на

основу нужног наследног дела припада право сусвојине у величини од 1/20 дела непокретности ближе описаних у првом ставу изреке побијане пресуде, а што би тужени били дужни да признају и трпе да тужилца на основу пресуде упише своје право сусвојине у досуђеном обиму на означеним непокретностима код надлежне службе за катастар непокретности. Другим ставом изреке дозвољено је преиначење тужбе додавањем евентуалног облигационо-правног захтева. Трећим ставом изреке усвојен је евентуални захтев, па је утврђено да је уговором о поклону од дана 27.3.2008. године овереним код Општинског суда у Младеновцу II Ов 63/2008 од 27.3.2008. године, закљученим између сада покојног ДД, бившег из ..., као поклонодавца и тужених, као поклонопримаца повређено право тужилце на нужни законски наследни део на заоставштини покојног ДД, те се располагање поклонодавца ДД уговором о поклону II Ов 63/2008 од 27.3.2008. године смањује, ради намирања нужног дела тужилце у величини од 1/20 дела процењених непокретности – објеката број ..., ..., ... и ... нето корисне површине ... м2, бруто грађевинске површине ... м2, заједно са земљиштем на к.п.бр. ... КО ..., површине ... м2 на адреси ... у ..., ..., уписаних у лист непокретности бр. ... КО .... Четвртим ставом изреке обавезани су тужени да тужилци на име тржишне вредности нужног наследног дела од 1/20, иза покојног ДД, бившег из ..., исплате износ од 9.550 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, са законском затезном каматом од 2.11.2021. године, до исплате у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Петим ставом изреке обавезани су тужени да тужилци исплате трошкове парничног поступка у износу од 303.985,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде, до исплате.

Благовремено изјављеним жалбама од 23.11.2021. године и 29.11.2021. године, тужени су првостепену пресуду побијали из свих разлога прописаних одредбом члана 373 став 1 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11....18/20) у другом, трећем, четвртм и петом ставу изреке.

Тужилца је одговорила на жалбу тужених од 29.11.2021. године. Опредељено је тражила трошкове другостепеног поступка.

Испитујући правилност ожалбене пресуде сагласно овлашћењима прописаним чланом 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11....18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да жалбе тужених нису основане.

У проведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које Апелациони суд пази по службеној дужности, а изрека пресуде је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама који су сагласни са изведеним доказима, због чега се првостепена пресуда неосновано побија и указивањем на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је ћерка покојног ДД, бившег из ... из његовог првог брака, тужена ББ је његова супруга из другог брака, док су тужени ВВ и ГГ, деца покојног ДД, бившег из ... из његовог другог брака. Уговором о поклону од 27.3.2018. године Ов 63/2008 ДД из ... је, као поклонодавац поклатио туженима, као

поклонопримцима предметне објекте ..., ..., ... и ... који се налазе на кп.бр. ... КО ..., уписане у лист непокретности бр. ... КО .... Увиђајем на лицу места суд је утврдио постојање предметних објеката на парцели ... КО ..., а вештак Небојша Стојановић је проценио тржишну вредност предметних непокретности које су биле предмет располагања уговором о поклону и које су чиниле заоставштину покојног оставиоца ДД који другу имовину није имао и то на износ од 191.000 евра или 22.453.807,00 динара. Вештак је утврдио и тржишну вредност нужног дела тужиле на заоставштини покојног ДД, бившег из ... и то њеног удела од 1/20 на износ од 9.550 евра. Првостепени суд је прихватио налаз и мишљење вештака будући да је дат у складу са правилима струке, објективно и непристрасно, а на који странке нису имале примедбе.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4375/16 од 4.6.2019. године, првим ставом изреке одбијена је као неоснована жалба тужиле и потврђена пресуда Основног суда у Младеновцу – Судска јединица у Сопоту П 1242/15 од 30.3.2016. године у првом и трећем ставу изреке. Другим ставом изреке преиначена је пресуда Основног суда у Младеновцу – Судска јединица у Сопоту П 1242/15 од 30.3.2016. године у другом ставу изреке, па је одбијен као неоснован противтужбени захтев којим је тражено да суд утврди да је тужени ВВ по основу уговора о поклону П Ов 63/08 овереном 27.3.2008. године код Општинског суда у Младеновцу, власник са уделом од 1/1 на стамбено пословној згради површине ... м2 саграђеној на к.п.бр. ... и уписаној под бројем ... у листу непокретности ... КО ... као и земљишта неопходног за редовну употребу предметног објекта, осим локала – првог са десне стране посматрано од Београда, лоцираног у приземљу тог објекта до Ибарског пута, а што би тужиле била дужна да призна и да дозволи укњижбу туженикових права утврђених овом одлуком у земљишној књизи и у друге јавне регистре. Трећим ставом изреке одбијена је као неоснована жалба тужиле и потврђено решење Основног суда у Младеновцу – Судске јединице у Сопоту П 1242/15 од 28.1.2019. године којим је првостепена пресуда исправљена тако што је одбијено преиначење тужбе извршено истицањем евентуалног облигационо – правног захтева. Приликом доношења одлуке као у другом ставу изреке Апелациони суд у Београду је указао да је својом противтужбом тужени ВВ тражио утврђење права својине на стамбено – пословној згради површине ... м2, саграђеној на к.п.бр. ... КО ... која је у власничком листу означена бројем ..., као и на земљишту неопходном за редовну употребу предметног објекта, осим на локалу – првом са десне стране гледано од Београда, лоцираног у приземљу тог објекта до Ибарског пута. Свој захтев је засновао на улагању личних средстава у градњу тог објекта, али је првостепени суд, будући да није везан правним основом потраживања, његово право својине утврдио на основу уговора о поклону. Међутим, према даљем образложењу пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4375/16 од 4.6.2019. године, независно од основаности тужбеног захтева, противтужбом су као тужени морали бити означени сви законски наследници покојног ДД, његова супруга ББ и његови потомци – тужиле АА, тужена ГГ и ЂЂ – ћерка ДД која није странка у овој парници. Како је тужени ВВ противтужбу од 13.12.2010. године поднео само против тужиле АА и како ни по указивању на правилност примене процесног закона датог у решењу Апелационог суда у Београду Гж 3263/14 од 4.11.2015. године тужбу није услаглио са чланом 211 став 1 ЗПП, наведеном пресудом Апелационог суда у Београду његов захтев је одбијен као неоснован применом члана 211 став 2 ЗПП из разлога везаних за уредност његове противтужбе, чиме се ова правна ствар не сматра правноснажно пресуђеном у смислу члана 294 став 1 тачка 4 ЗПП.

Решењем Врховног касационог суда Рев 4473/19 од 10.9.2020. године, првим ставом изреке дозвољено је одлучивање о посебној ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4375/16 од 4.6.2019. године. Другим ставом изреке укинута су пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4375/16 од 4.6.2019. године у првом, трећем и четвртном ставу изреке и пресуда Основног суда у Младеновцу – Судска јединица у Сопоту П 1242/15 од 30.3.2016. године у првом и трећем ставу изреке и решење о допуни пресуде истог суда П 1242/15 од 28.2.2019. године и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Код овако утврђеног чињеничног стања, примењујући одредбу члана 39 став 1 и члана 40 став 2 Закона о наслеђивању првостепени суд је донео одлуку као у трећем и четвртном ставу изреке имајући у виду да је тужила нужни наследник покојног ДД, бившег из ... и да као његова ћерка из првог брака има право на нужни део, те да услед повреде нужног дела тужила има право на редукцију имовине која је поклоњена предметним уговором о поклону у смислу члана 53 Закона о наслеђивању.

Првостепени суд је донео одлуку као у првом ставу изреке са позивом на одредбу члана 43 став 1 и 43 став 3 Закона о наслеђивању, будући да тужила није доказала, а на њој је био терет доказивања, да су испуњени услови из Закона о наслеђивању о промени правне природе права на нужни део из облигационо-правног карактера права на нужни део у стварно-правни карактер.

По оцени Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право дајући за своју одлуку разлоге које у целости прихвата Апелациони суд и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Одредбом члана 199 Закона о парничном поступку прописано је да тужилац може до закључења главе расправе да преиначи тужбу (став 1); после достављања тужбе туженом, за преиначење тужбе потребан је пристанак туженог. Суд ће да дозволи преиначење и када се тужени томе противи, ако сматра да би то било целисходно за коначно решење односа међу странкама и ако оцени да поступак по преиначеној тужби неће знатно да продужи трајање парнице (став 2).

Правилно је првостепени суд дозволио преиначење тужбе ставом другим изреке побијане пресуде и поред противљења тужених код чињенице да је предметно преиначење целисходно за коначно решење односа међу странкама, а поступак по преиначеној тужби није знатно продужио трајање парнице, па су и наводи жалбе којима се побија решење о дозволи преиначења неосновани.

Одредбом члана 9 Закона о наслеђивању прописано је да први наследни ред чине оставиочеви потомци и његов брачни друг (став 1); оставиочева деца и брачни друг наслеђују на једнаке делове (став 2). Одредбом члана 40 Закона о наслеђивању прописано је да нужним наследницима припада део заоставштине којим оставилац није могао располагати и који се назива нужним делом (став 1); нужни део потомака, усвојеника и његових потомака и оставиочевог брачног друга је половина, а нужни део осталих нужних наследника је 1/3 дела који би сваком од њих припао по законском

реду наслеђивања (став 2), док је одредбом члана 42 истог закона прописано да је нужни део повређен ако је вредност оставиочевих завештајних располагања и поклона учиних нужном наследнику или лицу уместо кога овај долази на наслеђе мања од вредности наследниковог нужног дела, док је одредбом члана 44 истог закона прописано да нужном наследнику новчану противвредност дугују сви завештајни (тестаментални) наследници и испорукопримци, сразмерно делу заоставштине који су добили ако из завештања не следи што друго (став 1); када је то недовољно, нужни наследник може захтевати допуну новчане противвредности, сходно правилима за враћање поклона (став 2). Одредбом члана 48 истог закона прописано је да се најпре пописује и процењује целокупна имовина коју је оставилац имао у тренутку смрти, заједно са свим његовим завештајним (тестаменталним) располагањима, свим његовим потраживањима, па и оним према неком од наследника, изузев очигледно ненаплативим (став 1); од тако утврђене вредности одбија се затим износ оставиочевих дугова, као и износ трошкова пописа и процене заоставштине и уобичајених трошкова његове сахране (став 2); тако добијеном остатку додаје се вредност свих поклона које је оставилац ма на који начин учинио неком од законских наследника, независно од тога ком наследном реду припадају и да ли могу и хоће да наследе, као и вредност поклона за које је оставилац наредио да се наследнику не урачунавају у наследни део (став 3); коначно, свему томе додаје се и вредност поклона које је оставилац у последњој години свог живота учинио онима који нису законски наследници (став 4). Одредбом члана 50 прописано је да се поклоном сматра свако одрицање од права, па и одрицање од наслеђа у корист одређеног наследника, отпуштање дуга, оно што је оставилац за живота дао наследнику на име наследног дела или због оснивања или проширења домаћинства или обављања занимања као и свако друго бесплатно располагање, а одредбом члана 51 истог закона прописано је да се при процењивању поклона цени вредност поклона у тренутку утврђивања вредности заоставштине, али према њеном стању у време када је поклоњена, док је одредбом члана 56 истог закона прописано да се поклони враћају обрнуто реду којим су чињени (став 1); поклони учињени истовремено враћају се сразмерно (став 2). Одредбом члана 57 истог закона прописано је да се поклонопримац сматра савесним држаоцем све докле не сазна за захтев за враћање поклона.

Имајући у виду цитиране одредбе закона и чињенице предметног случаја правилно је првостепени суд извршио редукацију поклона учињеног у корист тужених од стране сада покојног ДД, бившег из ....

Неосновано се жалбом тужених првостепена пресуда побија указивањем да је тужена ББ у ванбрачној заједници са покојним ДД живела 41 годину, те у том смислу позивање на одредбе члана 171 став 1 Породичног закона којим је прописано да имовина коју су супружници стекли у току трајања заједнице живота у браку представља њихову заједничку имовину и на одредбу члана 176 став 2 истог закона којом је прописано да се сматра да је упис извршен на име оба супружника и када је извршен на име само једног од њих. Цитирани наводи жалбе оцењени су као неосновани код чињенице да је пресудом Основног суда у Младеновцу, Судска јединица у Сопоту П 2321/11 од 18.02.2014. године, другим ставом изреке, правноснажно делимично усвојен противтужбени захтев тужене ББ и утврђено да је по основу стицања у ванбрачној, а потом и брачној заједници тужена стекла право сувласништва од 1/2 идеалног дела на кп.број ..., њива пете класе, у површини од ... ха,

уписане у лист непокретности број ... КО ..., 1/2 сувласничког дела на породичној стамбеној згради у површини од ... м2, која је у власничком листу непокретности означена под бројем ..., 1/2 сувласничког дела на помоћној згради у површини од ... м2 која је у власничком листу непокретности означена под бројем ..., 1/2 сувласничког дела на помоћној згради површине ... м2 која је у власничком листу непокретности означена под бројем ..., што је тужиља дужна да трпи и дозволи укњижбу права. У погледу других непокретности, цењена је одредба члана 171 став 1 Породичног закона којом је прописано да имовина коју су супружници стекли радом у току заједнице живота у браку представља њихову заједничку имовину, те да је на туженој ББ био терет доказивања да је предметна имовина стечена радом супружника у току трајања заједнице живота, као и евентуални удео у наведеној имовини будући да је законска претпоставка половина, али је могуће и другачије доказивање (члан 180 Породичног закона). Како наведене околности нису биле предмет доказивања током трајања првостепеног поступка, неосновано је позивање на одредбе Породичног закона у жалби.

Такође, неосновано се жалбом указује да је стамбено-пословни објекат који је површине ... м2 и у листу непокретности означен под бројем ... изграђен 2005. године (у време када је ДД био слабог здравственог стања), искључиво средствима туженог ВВ, док се Драгослав тада већ налазио у дому за стара лица. Противтужбени захтев туженог ВВ одбијен је пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4375/16 од 4.6.2019. године, другим ставом изреке, а због непотпуне пасивне легитимације са позивом на одредбу члана 211 став 1 и 294 став 1 тачка 4 ЗПП. Том приликом је указано да будући да су разлози за одбијање везани за уредност противтужбе, предметна правна ствар се не сматра правноснажно пресуђеном у смислу члана 294 став 1 тачка 4 ЗПП, али суд не може уређивати тужбу, односно противтужбу уместо странке, те у том смислу на туженом ВВ је одлука да ли ће евентуално поднети нову тужбу уз правилно означавање тужених, те да ли ће своје тврдње у том поступку доказати.

Околност да су тужени тек након смрти ДД из ... сазнали да има две ћерке из првог брака, те околност да тужиља евентуално није учествовала у издацима које су тужени имали у вези са лечењем и сахраном сада покојног ДД, нису од утицаја на право тужиље на нужни део у смислу одредаба Закона о наслеђивању.

Какво је било психичко стање сада покојног ДД, бившег из ... у време сачињавања уговора о поклону који је предмет редукације за остварења права на нужни део тужене, није релевантно будући да се пуноважност предметног уговора не доводи у сумњу због евентуалне уговорне неспособности поклонодавца, већ је у питању примена института наследног права у смислу редукације поклона када је поклоном повређено право на нужни део, па су стога и наводи жалбе којима се указује да је покојни ДД у психичком смислу био здрава особа у време закључења уговора о поклону без утицаја на одлуку у предметној парници.

Без утицаја су наводи жалбе да је вредност објеката који су били предмет вештачења, посебно најновијег, требало ценити према ценама у време смрти покојног ДД, јер је у међувремену много тога дограђено, улепшано и слично што је довело до повећања вредности објеката у односу на моменат његове смрти, будући да тужени нису истицали примедбе на налаз и мишљење вештака током првостепеног поступка,

па их сходно члану 372 став 1 Закона о парничном поступку не могу истицати у жалбеном поступку.

Правилном применом чланова 150, 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку, имајући у виду успех у поступку, првостепени суд је одлучио о трошковима парничног поступка. Првостепени суд је укупно обрачунате трошкове поступка умањио за 50% за шта нема основа у закону, али како се тужилца на трошкове није жалила, потврђено је и решење о трошковима. Тачно је да је преиначење тужбе истицањем евентуалног облигационо-правног захтева извршено поднеском од 25.02.2016. године (тужба је поднета 05.07.2010. године), али како су укупно обрачунати трошкови тужилце, обрачунати према успеху у спору умањени за 50%, то нема простора за додатно умањење истих имајући у виду чињеницу да је тужилца успела у поступку и остварила своје право на нужни део.

Како се ни осталим жалбеним наводима не доводи у сумњу правилност првостепене пресуде, Апелациони суд је применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 Закона о парничном поступку, одлучио као у изреци ове пресуде.

Како трошак састава одговора на жалбу није био потребан за вођење парнице, то је применом члана 165 став 1 и члана 154 став 1 Закона о парничном поступку захтев тужилце за накнаду трошкова другостепеног поступка одбијен као неоснован, одлуком садржаном у другом ставу изреке.

**Председник већа-судија
Весна Станковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић